

Mišljenje Odbora regija – Akcijski plan za konkurentnu i održivu industriju čelika u Europi

(2014/C 114/05)

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

1. smatra da industrija čelika ima značajnu ulogu u ukupnom gospodarstvu EU-a te da je riječ o strateškom sektoru od iznimne važnosti, s izravnim utjecajem na gospodarski i socijalni razvoj te razvoj zaštite okoliša u svim državama članicama EU-a;
2. vjeruje da će razvoj europske industrije čelika imati i izravan utjecaj na lokalni i regionalni razvoj te da je konkurentna i održiva industrija čelika istovremeno i uvjet i ključan čimbenik gospodarskog oporavka brojnih regija širom Europe;
3. smatra da je uvođenje politika koje podupiru samodostatnu europsku industriju čelika ključno za očuvanje dugotrajne sigurnosti opskrbe unutar Europske unije. Kako bi održala svoju neovisnost, industrija čelika mora pokazati da se spremna odazvati izazovima budućnosti pomoću inovacija i usvajanjem ekološkog načina razmišljanja. Svaka potpora EU-a trebala bi tek povećati brzinu promjena koje industrija čelika ipak mora poduzeti sama;
4. skreće pažnju na tešku ekonomsku klimu koja je Europsku uniju – čiji ukupan kapacitet proizvodnje premašuje 217 milijuna tona čelika, a stvarna proizvodnja čini 11% svjetske proizvodnje – izložila međunarodnim problemima prevelikih proizvodnih kapaciteta i slabe potražnje na tržištu;
5. vodeći računa o činjenici da potražnja za čelikom u Europi „ovisi o ekonomskom i financijskom statusu nekoliko ključnih industrija koje trebaju čelik – primjerice građevinskog i automobilske sektora”, ⁽¹⁾ skreće pažnju na svoja mišljenja o industrijskoj politici ⁽²⁾ i na CARS 2020.: Akcijski plan za konkurentnu i održivu automobilsku industriju u Europi; ⁽³⁾
6. ističe da je građevinarstvo jedan od glavnih sektora koji koriste čelik te smatra da održiva i energetska učinkovita gradnja moraju biti prioriteta u tom tipu građevinarstva, o kojem bi se moglo govoriti i kao o renovaciji javnog stambenog fonda i koji bi se mogao, primjerice, nadovezati na europski program socijalne stanogradnje na koji su više puta pozivali OR i Europski parlament;
7. primjećuje da su, nakon izrazitog pada industrijske aktivnosti proteklih godina, mnoge od 500 proizvodnih lokacija u 23 države članice značajno smanjile proizvodnju, dok su druge u potpunosti zatvorene. Odbor sa žaljenjem konstatira gubitak oko 40 000 radnih mjesta;
8. napominje da je ova teška ekonomska situacija imala negativan utjecaj na gospodarsku i socijalnu koheziju u pogođenim regijama;
9. prepoznaje potrebu za europskom strategijom o budućnosti industrije čelika općenito;
10. smatra da je od vitalne važnosti osigurati da se lokalne i regionalne vlasti izravno uključe u taj proces, uz poštivanje lokalnih okolnosti i područja specijalizacije, te poštivanje činjenice da takve vlasti mogu najbolje procijeniti gospodarske i socijalne izazove te potrebe i održivost daljnjih ulaganja usmjerenih na stvaranje ili očuvanje radnih mjesta, kao i prepoznati moguće izvore takvih ulaganja. One su također i bolje upoznate s pitanjima koja se tiču procjena utjecaja na okoliš;
11. vjeruje da se naponi za poboljšanjem konkurentnosti EU-a moraju temeljiti na principima transparentnosti i dobrih poslovnih uvjeta za poduzeća. Vještine, inovacijske sposobnosti i kvaliteta neke su od odlika europske industrije čelika koje joj omogućuju da se istakne pred konkurencijom;

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ Mišljenje OR-a od 11. travnja 2013. o *Jačoj europskoj industriji za rast i gospodarski oporavak*, izvjestitelj Claude Gewerc (PES/FR), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Nacrt mišljenja OR-a (izvjestitelj: Christian Buchmann (EPP/AT)), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. zagovara odvažnu industrijsku politiku usmjerenu na poboljšanje konkurentnosti industrije čelika EU-a te, kada je to moguće, na zaštitu ili proširenje postojećih čeličana i radnih mjesta, prije svega maksimalnim iskorištavanjem prerade i reciklaže, kako bi se osiguralo da taj sektor ne izgubi vještine obrade čelika i znanja koja su njegovi radnici stjecali desetljećima;
13. u skladu s time, poziva na uvođenje sporazuma o trajnom strukovnom osposobljavanju kako bi se radnicima u čeličanama koje će vjerojatno biti podvrgnute restrukturiranju omogućilo da unaprijede svoje vještine u sektoru čelika;
14. jednako tako, poziva na stvaranje dodatnih projekata prekvalifikacije radnika pogođenih zatvaranjem pogona ili restrukturiranjem, na način da se dopusti šira upotreba strukturnih fondova kroz reviziju Europskog fonda za prilagođavanje globalizaciji te kroz uvođenje programa prilagođenih individualnim potrebama i regionalnim okolnostima, a da se pritom zadrže i poboljšaju vještine radnika u tom sektoru;
15. poziva na stvaranje sustava financijske pomoći za područja pogođena restrukturiranjem ili zatvaranjem tvornica, usmjerenog na strukovnu prekvalifikaciju radnika te ekonomsku diversifikaciju i utemeljenog na financijskim sredstvima koja će priskrbiti javni i privatni gospodarski dionici;
16. naglašava na potrebu da sve javne vlasti usvoje koordinirani pristup za formuliranje i implementaciju mjera restrukturiranja u sektoru čelika;
17. pozdravlja uspostavu okruglog stola na visokoj europskoj razini, ali izražava žaljenje što je godišnje predviđen samo jedan sastanak; predlaže da na tom okruglom stolu, uz predstavnike lokalnih i regionalnih vlasti, sudjeluje i predstavnik Odbora regija, kako bi se promicala suradnja i razmjena informacija i najboljih praksi među glavnim dionicima u državama članicama EU-a;
18. vjeruje da evaluaciju akcijskog plana treba planirati unutar 12 mjeseci od njegova usvajanja;
19. poziva na pokretanje snažnijeg socijalnog dijaloga s ciljem rješavanja krize te na snažnu i izravnu uključenost socijalnih partnera u industrijsku politiku općenito, kao i u samu politiku o sektoru čelika;
20. primjećuje da je opći industrijski model utemeljen na inovacijama i značajnim ulaganjima u nove tehnologije ključan uvjet za održiv rast Europske unije;
21. primjećuje da europska industrija čelika mora nuditi inovativne, kvalitetne proizvode koji ispunjavaju potrebe tržišta te europsku industriju čelika ističu pred njenom konkurencijom; ipak, taj će pristup zahtijevati značajna ulaganja u skupu proizvodnji ili metode prerade te istraživanje i razvoj.
22. smatra da se potpora za inovacije treba proširiti na sve industrije povezane s čelikom. Stoga bi pod okriljem programa Obzor 2020. trebalo uspostaviti financijske instrumente Europske investicijske banke kojima bi se promicala suradnja u istraživanju, razvoju i inovacijama među čeličanama i regijama u kojima se čeličane nalaze, radi promicanja održivosti i gospodarske aktivnosti;
23. ponavlja svoj poziv za ulaganja u vještine i strukovnu obuku radi poticanja diversifikacije, specijalizacije i inovacija u industriji čelika kako bi ona postala konkurentnija;
24. podupire napore koje Komisija ulaže u promicanje mjera za razvoj vještina i njezino djelovanje protiv nezaposlenosti mladih u sektoru čelika, ali izražava žaljenje što se u komunikaciji Komisije ne navode nikakve mjere koje bi promicale prijenos vještina unutar poduzeća;
25. pozdravlja usmjerenje Akcijskog plana na promicanje inovacija za razvoj čišćih tehnologija koje učinkovitije koriste resurse i energiju, s ciljem smanjenja troškova i usklađivanja sa zahtjevima okvira Europske unije za klimatske politike do 2030. godine;
26. poziva Europsku komisiju da na razini EU-a podupre proizvodnju čelika korištenjem elektrolučnih peći, budući da se takvom metodom ispušta mnogo manje CO₂ nego proizvodnjom uz pomoć željezne rudače;

27. ponovno potvrđuje svoju potporu za Komisijin pristup industrijskoj ekologiji, koji je usmjeren na recikliranje materijala i nadgledanje potrošnje energije;
28. u vezi s ovim ističe da je čelik proizvod koji se u velikoj mjeri može reciklirati i da proizvodnja čelika koja koristi reciklirano staro željezo umjesto svježe željezne rudače može smanjiti ulaznu energiju za oko 75% i uštedjeti otprilike 90% unosa sirovina;
29. ponovno izražava podršku za ulaganje u inovacije, bolje uvjete za pristup tržištu i kapitalu, ljudske potencijale i vještine kao stupove snažnije industrijske politike;
30. potiče Komisiju da nastavi s procjenom svog regulatornog opterećenja za industriju čelika i načina na koji ono utječe na konkurentnost;
31. podržava napore Komisije da pokrene raspravu o smanjenju troškova proizvodnje u europskoj industriji čelika; Ta bi se rasprava trebala usredotočiti na inovacije, energetska učinkovitost i pitanja okoliša;
32. posebno naglašava potrebu da industrije s velikom potrošnjom električne energije sklope dugoročne ugovore o opskrbi, odnosno, ugovore na barem deset godina koji sadrže odredbe o reviziji sročene tako da jamče redovitu opskrbu prema dugoročnom ugovornom okviru te osiguravaju učinkovito upravljanje troškovima, a samim time i konkurentnost sektora;
33. vjeruje da je nužno razviti mreže teretnog prometa, koje su ključni element za regije, posebice za one udaljene i prekogranične;
34. pozdravlja prijedlog Komisije da se i na domaćem i na inozemnom tržištu poveća potražnja za čelikom proizvedenim u EU-u, posebice pomoću usmjerenog djelovanja u cilju povećanja potražnje u automobilskom i održivom građevinskom sektoru;
35. ohrabruje Komisiju u promicanju diversifikacije industrije čelika kako bi se ograničila ovisnost o potražnji i smanjili rizici koji iz toga proizlaze;
36. podupire napore za uspostavljanje europskih standarda za održivu proizvodnju čeličnih proizvoda namijenjenih građevinskoj industriji i za uvođenjem oznake kvalitete, SustSteel Steel Construction Products Mark, koja bi mogla pridonijeti povećanju dodane vrijednosti i konkurentnosti europskih proizvoda;
37. ponovno ističe važnost obrane europskih standarda kada je riječ o socijalnoj politici, okolišu, zaštiti klime, sigurnosti na radu i uvjetima rada kako bi se osigurala gospodarska i socijalna kohezija EU-a i konkurentnost europskih poduzeća na globalnom tržištu;
38. podržava napore Komisije da zajedno s trećim zemljama djeluje protiv nepoštenih trgovačkih praksi te da, uz ostalo, potiče ravnopravne uvjete konkurencije;
39. vjeruje da je postizanje slobodne i neometane trgovine čelikom i proizvodima od čelika dugoročno važno za sektor te konstatira da se, unatoč naporima Komisije da liberalizira međunarodnu trgovinu unutar WTO-a, procjene o toj industriji temelje na pretpostavci da se na otprilike 65% globalnog tržišta čelika primjenjuju razne vrste protekcionističkih mjera;
40. dijeli stav Komisije da su pregovori o bilateralnim sporazumima o trgovini, a posebice sporazumima o slobodnoj trgovini (FTA), ključni instrument za postizanje ravnopravnih uvjeta konkurencije za tvrtke iz EU-a;
41. poziva Komisiju da se u pregovorima o sporazumima, kako na bilateralnoj, tako i na razini WTO-a, pridržava načela reciprociteta standarda;
42. poziva Komisiju da ne oklijeva upotrijebiti sve nužne instrumente i odlučnost u primjeni mjera protiv nepoštenih trgovačkih praksi trećih zemalja te da modernizira svoje instrumente za zaštitu trgovine;

43. poziva Komisiju da detaljno provjeri nudi li sustav Surveillance 2 barem ista jamstva za nadzor i praćenje nepoštenih potpora i dampainga kao i prethodni sustav nadzora uvoza određenih proizvoda od željeza i čelika ((EU) br. 1241/2009);
44. izražava zabrinutost zbog vremena – u prosjeku dvije godine – potrebnog Europskoj komisiji za pokretanje antidampinških mjera, dok u SAD-u to traje samo šest mjeseci. Odbor poziva Komisiju da poduzme korake koji će joj omogućiti da reagira brže;
45. podržava napore Komisije da učini sve što je u njezinoj moći kako bi zajamčila slobodan pristup tržištima primarnih i sekundarnih materijala, posebice željezne rudače, koksa i materijala koji se mogu reciklirati, te smatra da je takav slobodan pristup apsolutni preduvjet za postizanje konkurentnosti europske industrije čelika na globalnoj razini;
46. smatra da su povećana produktivnost, povoljni uvjeti za ulaganja te inovacije važni preduvjeti za razvoj industrije čelika i njezin dugoročni opstanak u EU-u. Poboljšanje energetske učinkovitosti također bi bio dobar način smanjenja troškova energije, što može pridonijeti povećanju konkurentnosti;
47. ističe da se u priopćenju Komisije ne spominju logistički troškovi, posebice kada je riječ o pomorskom prijevozu, opskrbi primarnim sirovinama, sigurnosti opskrbe i gospodarskom razvoju povezanom s lučkim djelatnostima;
48. podržava namjeru Komisije da poboljša opće uvjete na kojima se temelji potencijal rasta industrije čelika EU-a, uključujući sigurnost opskrbe energijom i konkurentne cijene energije, kao i poticanje proizvodnje s niskim udjelom ugljika koja učinkovito koristi resurse;
49. podržava sve inicijative kojima je cilj praćenje i nadzor tržišta sirovina, uključujući tržište starog željeza, kako bi se suzbio ilegalni izvoz starog željeza;
50. poziva Komisiju da provede analizu troškova i koristi predloženih mjera za europsku industriju čelika te da osigura da one ne budu u suprotnosti s ostalim europskim politikama, posebice kada je riječ o zaštiti okoliša i održivom razvoju;
51. smatra da Akcijski plan za konkurentnu i održivu industriju čelika u Europi ne smije biti cilj samome sebi, već da mjere koje se u njemu predlažu nužno moraju pratiti naponi industrije za poticanje ulaganja i otvaranje radnih mjesta u europskim tvornicama.
52. primjećuje da se čini kako Akcijski plan u trenutnom obliku nije proturječan načelu supsidijarnosti i proporcionalnosti jer je u skladu s člankom 173. Ugovora o funkcioniranju EU-a, u kojemu stoji da EU ima pomoćnu nadležnost u industrijskoj politici;
53. inzistira da Europska komisija, sukladno članku 173. Ugovora o funkcioniranju EU-a, u potpunosti iskoristi mogućnosti Ugovora iz Lisabona kada je riječ o industrijskoj politici, osobito preuzimanjem korisnih inicijativa radi promicanja koordinacije među državama članicama u području industrijske politike, donošenjem smjernica i pokazatelja, organiziranjem razmjene najboljih praksi i pripremom potrebnih elemenata za periodičan nadzor i evaluaciju.

Bruxelles, 28. studenoga 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO